

РЕШЕНИЕ

№ 1675

гр. София, 21.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-Б СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Станимира И.

Членове: Райна Мартинова
Петър Милев

при участието на секретаря Ирена М. Апостолова
като разгледа докладваното от Райна Мартинова Въззивно гражданско дело
№ 20231100505263 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 - 273 ГПК.

С Решение № 20078049/06.02.2023 г. по гр. д. № 23017/2016 г. по описа на СРС, 44 състав е отхвърлен предявения от Ц.М. Ц. срещу „Електрохолд Продажби“ ЕАД (с предишно наименование „Чез Електро България“ АД отрицателен установителен иск с правно основание чл. 124, ал. 1 от ГПК за признаване за установено в отношенията между страните недължимостта на вземане на ответника от ищеца за сумата от 886,40 лева, представляваща начислена стойност на потребена електрическа енергия за имот, находящ се в гр. Перник, ул. „*****, с кл. № *****, съгласно извършена корекция по издадена фактура № 0185084233/28.03.2016 г. за периода от 17.12.2015 г. до 15.03.2016 г., въз основа на констативен протокол № 3013854/15.03.2016 г.

Против решението е постъпила въззивна жалба вх. № 25008613/27.02.2023 г., подадена от Ц. М. Ц., в която са изложени съображения за неговата неправилност. Въззивникът поддържа, че неправилно първоинстанционният съд е приел, че ищецът е титуляр на партидата за проверявания обект на потребление, а оттам и че е налице облигационна връзка. Неправилно било прието, че е доказана верността на

количеството електрическа енергия, а били представени доказателства във връзка с неверността на изчисленията. Не било установено също, че монтираното на обекта средство за търговско измерване е годно по смисъла на закона, което се отразява и на верността на отчетите. На ищеца не били представени удостоверения от БИМ на ДАМТН относно годността на този уред, както и че той има изискуемите от закона маркери. Не се установявало да са извършвани периодични проверки. Не било установено по делото, че е налице промяна в схемата на свързване на уред, който е бил годно средство за търговско измерване. Неправилно съдът изследвал и търсил и установил обстоятелството „нерегламентирана манипулация“, доколкото такова обстоятелство ПИКЕЕ от 2013 г. не въвежда като основание за корекция. Оспорен бил и отчетът, който не носел подпис на ответника. Решението било постановено в противоречие с практиката на ВКС, според която чл. 48 от ПИКЕЕ се прилага само ако в общите условия е предвиден ред за уведомяване на клиента. Не се установявало по делото, че това изискване е изпълнено. Поддържа, че не била спазена процедурата за съставяне на констативния протокол, предвидена в ПИКЕЕ, като не е присъствал полицаи при съставянето му (което не било отразено в него). Посочва, че към настоящия момент вземането било погасено по давност. Моли обжалваното решение да бъде отменено и вместо него да бъде постановено друго, с което предявеният иск да бъде уважен. Претендира направените по делото разноски.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е постъпил отговор вх. № 25015869/11.04.2023 , подаден от „Електрохолд Продажби“ ЕАД (с предишно наименование „Чез Електро България“ АД, с който оспорва въззивната жалба. Поддържа, че постановеното решение е правилно и следва да бъде потвърдено. Претендира направените във въззивното производство разноски.

С Определение от 24.03.2023 г. на основание чл. 227 от ГПК като ищци, въззивници в настоящото производство са конституирани Е. И. Ц., Ц. Ц. М., И. Ц. М. и И. Ц. М. вместо починалия в хода на производството ишец Ц. М. Цветков.

СОФИЙСКИЯТ ГРАДСКИ СЪД, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите на страните приема за установено от **фактическа и правна страна** следното:

Производството по гр.д. № 23017/2016 г. по описа на СРС, 44 състав е образувано по искова молба, подадена от Ц. М. Ц. против „Чез Електро България“ АД (с ново наименование Електрохолд Продажби ЕАД, с която е предявен иск с правно основание чл. 124, ал. 1 от ГПК.

Ищецът твърди, че не е уведомяван от ответното дружество, но установил при справка в интернет, че има задължение по фактура № 0185084233/28.03.2016 г., за допълнително начислена сума от 886,40 лева, за която се твърдяло, че представлява корекция на вече платени сметки за минали периоди. Поддържа, че претендираната сума не отговаряла не реалното потребление. Поддържа, че проверка е била извършвана в негово отсъствие, както и че не е имало други свидетели. Посочва, че ответното дружество не може да извършва корекция по сметка. Твърди, че не е спазена процедурата по съставяне на констативен протокол, както и че сумата е определена произволно. Посочва, че потребителят не носи отговорност за изправността на измервателните средства. Посочва, че ПИКЕЕ са изцяло неприложими към конкретния случай.

В срока по чл. 131 от ГПК е постъпил отговор от ответника „Чез Електро България“ АД, с който процесуалният му представител заявява, че оспорва предявения иск. Въвежда твърдения, че ищецът е в облигационна връзка с „Чез Електро България“ АД, като консумира електрическа енергия за обект, находящ се в Перник, ул. *****. Твърди, че на 15.03.2016 г. служители на отдел „Нетехнически загуби“ към „Чез Разпределение България“ АД са извършили техническа проверка на средство за търговско измерване с фабричен № *****, обслужващ имота на ищеца, с клиентски № *****, в присъствието на двама свидетели. В момента на проверката бил съставен Констативен протокол № 3013854/15.03.2016 г. в присъствието на двама свидетели, които не били служители на „Чез Разпределение България“ АД и бил подаден сигнал на телефон 112. Изпратен бил и полицаи. Потребителят бил потърсен, за да присъства на проверката, но не бил открит на адреса. При проверката било установено, че липсвала пломба на щита на ел. таблото. При измерване на големината на тока с клещови амперомер 1020325788 се измерило 0,43 на захранваща линия на електромера, а на изходящата нулева линия се измерил ток с големина 19,11. Установено била промяна в схемата на свързване като входящата линия на табло тип ТЕПО

монтирано на пилон е присъединен проводник тип AL/R със сечение 16 мм, а другият край на проводника захранва част от инсталацията на консумираната през присъединяването ел. енергия не се измерва и не се заплаща от потребителя. Присъединяването било премахнато. Въз основа на този протокол било извършено преизчисление на сметката за доставена, неизмерена и незаплатена електрическа и била издадена Фактура № 0185084233/28.03.2016 г. Посочено е, че корекцията е извършена за период от 90 дни. Оспорва възражението на ищеца, че липсва ред за уведомяване, като поддържа, че такъв се съдържа в общите условия на дружеството. Моли предявеният иск да бъде отхвърлен като претендира разноски и юрисконсултско възнаграждение.

В първоинстанционното производство са събрани писмени и гласни доказателства и е прието заключение на съдебно техническа експертиза, въз основа на които първоинстанционният съд е приел, че е налице законово основание крайният снабдител да коригира сметката на клиент, ако е изпълнил задължението си по чл. 98а, ал.2, т. 6 ЗЕ и по чл. 83, ал.1, т. 6 от ЗЕ за предвиждане в общите условия на договорите ред за уведомяване на клиента, че има основание за корекция, както и че са били налице основанията за извършване на корекция на сметка, поради което и предявеният иск е неоснователен.

Съгласно чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата с изключение на случаите, когато следва да приложи императивна материалноправна норма, както и когато следи служебно за интереса на някоя от страните. При извършена проверка съдът намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Разгледана по същество, въззивната жалба е неоснователна, а обжалваното решение правилно, поради което и на основание чл. 272 от ГПК препраща към мотивите му.

Във връзка с въведените доводи във въззивната жалба, съдът намира следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 124, ал. 1 от ГПК всеки може да предяви иск, за да възстанови правото си, когато то е нарушено, или за да установи съществуването или несъществуването на едно правно отношение или на

едно право, когато има интерес от това. Предмет на делото е отрицателен установителен иск, с предявяването на който ищецът цели да установи, че извънсъдебно претендираното от ответника вземане не съществува.

С оглед правилата за разпределение на доказателствената тежест (чл.154, ал.1 от ГПК), при отрицателен установителен иск, ответникът е този, който следва да докаже при условията на пълно и главно доказване фактите, от които произтича оспореното от ищеца вземане – че за него е възникнало право да извърши едностранно корекция в сметката за потребена електрическа енергия на ищеца, т.е. съществува ли такова право и възникнали ли са предпоставките за неговото упражняване, както и дали са приложени правилата за неговото изчисляване.

Преценката на основателността на иска следва да се основава на действащата към момента на възникване на твърдяното от ответника право едностранно да коригира сметката на ищеца. Приложим закон към исковия период е Законът за енергетиката, Правила за търговия с електрическа енергия, Правила за измерване на количеството електрическа енергия (издадени от председателя на Комисията за енергийно и водно регулиране (обн., ДВ, бр. 98 от 12.11.2013 г.; изм. с Решение № 1500 на ВАС на РБ от 6.02.2017 г. - бр. 15 от 14.02.2017 г., в сила от 14.02.2017 г.; изм. с Решение № 2315 на ВАС на РБ от 21.02.2018 г. - бр. 97 от 23.11.2018 г., в сила от 23.11.2018 г., отм., бр. 35 от 30.04.2019 г.)

В разпоредбата на чл. 89 от Закона за енергетиката е предвидено, че за лицензионната територия, обхваната от електроразпределителната мрежа, операторът на електроразпределителната мрежа, какъвто е „Чез Разпределение България“ АД (Лицензия № Л-135-07/13.08.2004 г.) осигурява разпределение на електрическата енергия, постъпваща в електроразпределителната мрежа; непрекъснатост на електроснабдяването и качество на доставяната електрическа енергия; управление на електроразпределителната мрежа; поддържане на електроразпределителната мрежа, обектите и съоръженията и на спомагателните мрежи в съответствие с техническите изисквания; разширяване, реконструкция и модернизация на електроразпределителната мрежа и на спомагателните мрежи, съобразено с изискванията за опазване на околната среда, енергийна ефективност и ефективно използване на енергията; **измерване на електрическата енергия**

в електроразпределителната мрежа; други услуги, свързани с лицензионната дейност. Във връзка с осъществяваната дейност по разпределение на електрическа енергия се сключват сделки, по които страна е електроразпределителното дружество при спазване на разпоредбите на Раздел V от Закона за енергетиката и Правила за търговия с електрическа енергия (чл. 91, ал. 3 от Закона за енергетиката). Съгласно чл. 14, ал. 1 от Правилата за търговия с електрическа енергия предмет на договорите договори за достъп и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа (чл.11, ал. 3) е предоставянето на услугите „достъп до електроразпределителната мрежа“ и „пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа“, като тези договори се сключват между оператора на електроразпределителна мрежа, от една страна **крайни клиенти, присъединени към електроразпределителната мрежа при общи условия.**

От събраните по делото доказателства се установява, а и не е спорно, че имотът в гр. Перник, ул. „*****“ е присъединен към електроразпределителната мрежа и му е открита партида за доставка на електрическа енергия с клиентски № *****, поради което между крайният клиент Ц. М. Ц. и „Чез Разпределение България“ АД е възникнало правоотношение за достъп до електроразпределителната мрежа и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа. Въззивният съд не следва да обсъжда наведеното с въззивната жалба възражение относно това, че не било установено, че ищецът е собственик на електроснабдения имот, доколкото такова оспорване не е въведено с исковата молба и се явява преклудирано.

В съдържанието на това правоотношение е включено правото на електроразпределителното дружество да констатира, че доставената електрическа енергия не е измерена, неправилно и/или неточно е измерена – чл. 83, ал. 2, т. 6 от Закона за енергетиката и при спазване на приложимите Правила за измерване на електрическа енергия (отм.) и чл. 25 от действащите към момента на проверката – 15.03.2016 г. общи условия за ползване на електроразпределителните мрежи на „Чез Разпределение България“ АД.

Отношенията между присъединения към електроразпределителната мрежа потребител и крайния снабдител на електрическа енергия – „Чез

Електро България“ АД се уреждат съгласно правилата на чл. 91, ал.1 във връзка с чл. 92 , т. 4 и чл. 83, ал.1, т. 6 във връзка с ал. 2 от Закона за енергетиката. Доставката на електрическа енергия от обществения доставчик на битови и небитови крайни клиенти за обекти на ниво ниско напрежение, които не са избрали друг доставчик съгласно чл. 97 и чл. 98а от Закона за енергетиката се осъществява при публично известни общи условия, предложени от доставчика и одобрени от КЕВР и по регулирани от комисията цени. Законът не предвижда писмена форма на договора за доставка на електрическа енергия, както и не е необходимо и изрично приемане на Общите условия от потребителите. При несъгласие на потребителя с условията на договора, той има право на писмено възражение и предложение до доставчика за специални условия. По делото не се установява, че ищецът в предвидения от закона срок е заявил, че не е съгласен с общите условия на ответника и не е направил искане с предложение за специални условия, поради което настоящият съдебен състав намира, че отношенията между страните са възникнали по отношение на електроснабдения имот по силата на договор при общи условия, одобрени от КЕВР. В чл. 17 от Общите условия на „Чез Електро България” АД продавачът, въз основа на представени от електроразпределителното дружество констативни протоколи и справки за начислена енергия изчислява и коригира сметките за използвана от потребителя електрическа енергия за изминал период, като потребителят дължи плащането им на доставчика.

От събраните по делото доказателства се установява, че електроразпределителното дружество е извършило проверка на електромер за имота на ищеца Ц. М. Ц. в гр. Перник, за което е съставен констативен протокол. От събраните по делото гласни доказателства се установяват обстоятелствата, при които е извършена проверката, като те потвърждават констатациите на проверяващите, отразени в приетия по делото констативен протокол. Ответникът не е провел насрещно доказване, с което да опровергае обстоятелствата, при които е извършена проверката и установеното от служителите на електроразпределителното дружество.

Към датата на проверката са действали правилата на чл. 48-51 от ПИКЕЕ (2013 г.), като отношенията между страните се уреждат и от одобрения от компетентния орган общи условия (по чл. 98а, ал. 2, т. 6 от Закона за енергетиката) относно реда за уведомяване на потребителя при

извършване на корекцията. Тези разпоредби уреждат отговорността на потребителя за заплащане на електроенергия при установено неточно измерване на същата **поради промяна на схемата на свързване или при негодно средство за измерване на енергията като специална отговорност**, съответно при неточно въведени данни за параметри на измервателна група, която отговорност е в отклонение от общите правила на договорната отговорност. Тя е въведена от законодателя, делегирал права за същото на КЕВР с разпоредба на чл. 83, ал.1, т. 6 и чл. 21, т. 9 от Закона за енергетиката, като **обективна отговорност**. Следователно задължението за заплащане на коригираната сметка възниква независимо дали неизмерването се дължи на неправомерно поведение от потребителя в определен момент и единствено въз основа на обективния факт на констатирано неотчитане или неточно отчитане на потреблението, без да е необходимо установяване на виновно поведение на потребителя. Този законодателен подход съответства на разпоредбите на чл. 183 от ЗЗД съобразно която купувачът дължи заплащане на потребеното количество енергия. Следователно, без правно значение са изложените във въззивната жалба доводи, че в имота не е имало монтирано годно измервателно средство, доколкото в конкретния случай, е констатирано неправомерно свързване, а освен това дори и да се приеме, че средството е било негодно, то отново следва да бъде направена корекция на сметката.

По делото са събрани доказателства, че процесният електромер не е отчитал доставената електрическа енергия поради вътрешно въздействие върху него. Проверката е извършена по правилата, действали към момента на извършването ѝ, като следва да се посочи, че до отмяната им на 23.11.2018 г. от Върховния административен съд, те са породили правно действие. Обявяването на нищожност на подзаконов нормативен акт или неговата отмяна няма обратно действие като съгласно чл. 195, ал. 2 от Административно процесуалния кодекс правните последици, възникнали от подзаконов нормативен акт, който е обявен за нищожен или е отменен като унищожаем, се уреждат служебно от компетентния орган в срок не по-дълъг от три месеца от влизането в сила на съдебното решение. Следователно задълженията за заплащане на процесната сума не се заличават с обратна сила. (В този смисъл са и мотивите на Тълкувателно решение № 2/27.06.2016 г. на Върховен административен съд).

Установява се, че в Констативния протокол е отразено присъствието на служител на МВР, така както е предвиждала нормата на чл. 48, ал. 2 от ПИКЕЕ.

Неоснователен се явява доводът на въззивника, че корекцията на сметки е направена произволно. От приетото по делото заключение на съдебно – техническа експертиза се установява, че изчисленията са математически верни и сумата съответства на одобрените цени на електрическа енергия за процесния период от ДКЕВР, както и че общото количество електроенергия неотчетено от СТИ – 6872KWh за периода от 90 дни е преизчислено при спазване на ПИКЕЕ – чл. 48, ал. 1 т.1, б. б на базата на половината от пропускателната способност на линията. Заключение не е оспорено от страните. Предвид на изложеното и въззивният съд го възприема като компетентно и обективно дадено, за да приеме, че изчисленията са извършени в съответствие с действащата нормативна уредба и отразяват точно направени математически изчисления.

Настоящият съдебен състав намира, че в общите условия на ответното дружество се съдържа ред за уведомяване на потребителя за извършената корекция съобразно изискванията на чл. 98а, ал. 2, т. 6 от Закона за енергетиката. Дори да се приеме, че такъв ред не е предвиден, то липсата му не е основание да бъде прието, че не е възникнало задължение за плащане на исковата сума. Уведомяването на потребителя има значение единствено за поставянето му в забава за плащане на коригираната сметка за доставена електрическа енергия. (В този смисъл Решение № 124/18.06.2019г. по дело № 2991/2018г. на ВКС, III-то Г.О.).

По изложените съображения и поради съвпадане на изводите на въззивния съд с тези на Софийски районен съд, 44 състав, обжалваното решение следва да бъде потвърдено изцяло.

По разностите

Въззивниците следва да бъдат осъдени да заплатят на въззиваемия сумата от 150 лева – юрисконсултско възнаграждение за въззивната инстанция.

На основание чл. 280, ал. 3, т. 1 ГПК с оглед цената на кумулативно предявените искове настоящото решение е окончателно и не подлежи на

касационно обжалване.

Предвид изложеното, Софийският градски съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло Решение № 20078049/06.02.2023 г. по гр. д. № 23017/2016 г. по описа на СРС, 44 състав.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 и ал. 8 **Е. И. Ц.**, ЕГН-*****,
Ц. Ц. М., ЕГН-*****, **И. Ц. М.**, ЕГН-***** и **И. Ц. М.**, ЕГН-
*****, всички с адрес гр.Перник, ул. „***** да заплатят на
„Електрохолд Продажби“ ЕАД, ЕИК-*****, със седалище и адрес на
управление гр. София, бул. „*****“, блок Бенч Марк Бизнес център сумата
от **150 лева** – юрисконсултско възнаграждение за въззивната инстанция.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____